

INTEGRERING

Fokus 2002: Reform i mottakssystemet og raskere bosetting.

Integreringsavdelingen har ansvaret for innkvartering av alle flyktninger som kommer til Norge, fra opphold på et asylmottak til de bosetter seg i en kommune. I tillegg har integreringsavdelingen et overordnet ansvar for integrering i det norske samfunnet.

Mottak

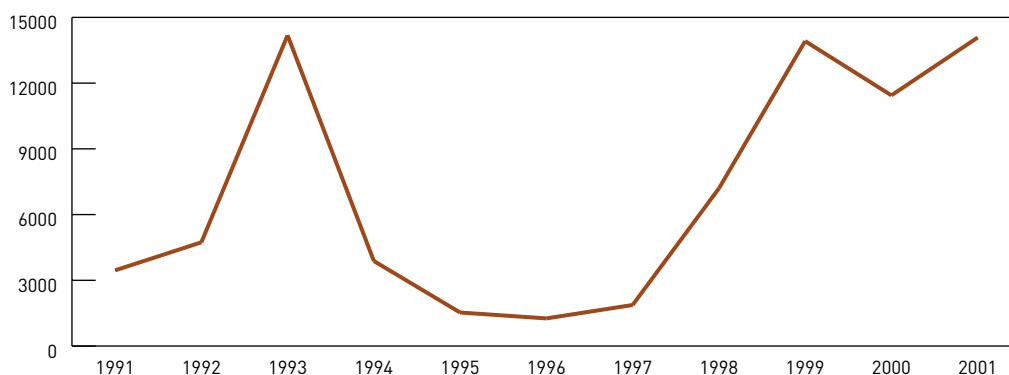
Året startet med en prognose om at det ville komme 8 000 asylsøkere til Norge. Derfor startet 2001 med en kraftig nedbygging av mottakssystemet. Ifølge den opprinnelige planen skulle mellom 30 og 50 asylmottak nedlegges. På grunn av en kraftig asyltilstrømning utover året, stoppet UDI nedleggingsprosessen samtidig som direktoratets regionkontor måtte inngå nye avtaler med driftsoperatører for å opprette nye asylmottak.

Antall beboere i mottak vil også i 2002 bli påvirket av den internasjonale situasjonen, saksbehandlingstid i asylsaker og kommunenes vilje og engasjement i forhold til bosetting av flyktninger. Asylreformen, som innebærer differensiert behandling i asylsaker og opprettelse av ulike type mottak, vil føre til mindre belastning på mottakssystemet da personer med åpenbart grunnløse asylsøknader vil bli sendt raskere ut av landet. Mer om asylreformen kan du lese på side 32.

Bosetting

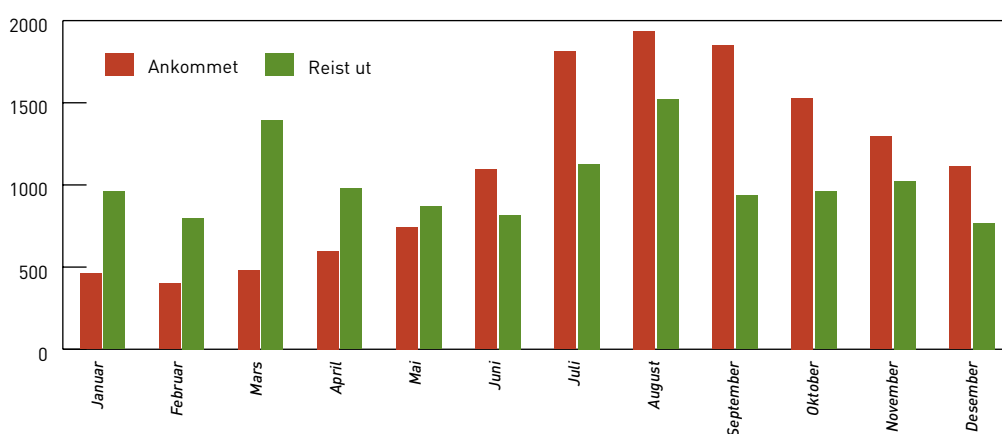
5 658 personer ble bosatt i landets kommuner i løpet av 2001 (etter å ha fått oppholdstillatelse i Norge). Dette var 837 flere enn året før. Familiegjenforente (1417 personer) er ikke med i tallene over. Målet for 2002 er å bosette 8 800 flyktninger og forkorte ventetiden for beboere i mottak. Mangel på husvære i de større kommunene, da særlig for enslige, er hovedproblemet i bosettingsarbeidet.

Antall beboere i asylmottak fra 1991-2001*

* antall beboere ved utgangen av hvert år

Antall personer ankommet/reist ut av mottak i 2001

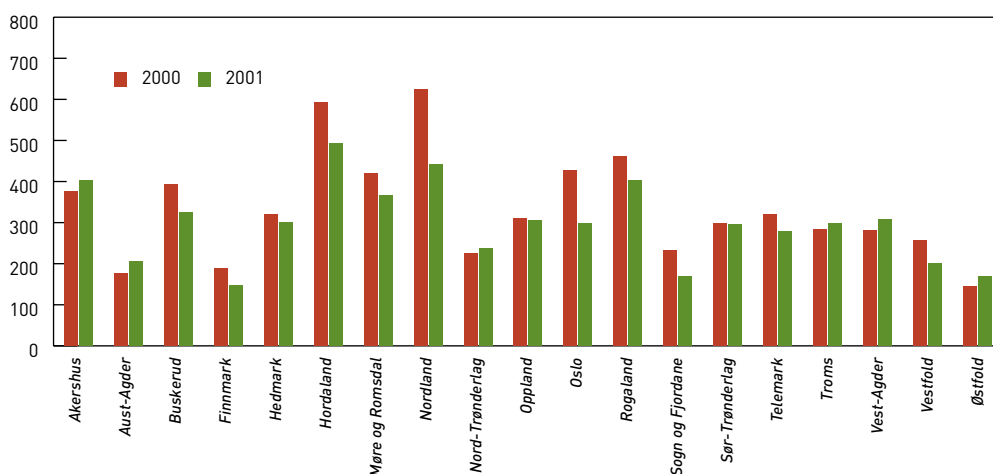
Flere kommuner hadde i 2001 vanskeligheter med å finne bolig til enslige og denne oppgaven krevde store ressurser. I tillegg vegrer en del kommuner seg for å ta imot flyktinger som er vanskelig å integrere, som for eksempel personer fra bestemte land eller med psykiske problemer og enslige mindreårige, fordi disse gruppene krever ekstra oppfølging.

Regjeringen besluttet i 2001 å sette igang en ny ordning for bosetting som gir kommunene et større medansvar for fordelingen av flyktinger seg imellom. Ordningen kan bidra til raskere og bedre bosetting i 2002.

Mer om ordningen kan du lese på side 34.

Mer om bosetting av enslige mindreårige på side 24.

Bosetting i 2000 og 2001 fordelt på fylke (Familiegjenforente er ikke inkludert)

Hat ved første blick ?

La ikke terrorhandlingene føre til økt rasisme

Antirasistisk senter hadde i kjølvannet av terrorhandlingene i USA en annonsekampanje hvor det ble oppfordret til å ta avstand fra rasistisk trakassering. UDI støttet kampanjen med kr 100 000. Hovedpoenget var oppfordringen om at uvitenhet og frykt ikke må føre til økt rasisme, slik at enda flere uskyldige blir rammet.

Integrering og rasisme

2001 begynte med et rasistisk motivert drap som rystet Norge. Dette førte til at Regjeringen bevilget to millioner kroner som ekstraordinære midler til kampen mot rasisme og diskriminering. UDI fikk i oppgave å fordele disse pengene til ulike tiltak og fikk mer enn 300 søknader. I samarbeid med Kommunal- og regionaldepartementet ble midlene fordelt til 40 ulike tiltak. En oversikt over tiltakene som har fått støtte finner du på UDIs internettsider.

For å bekjempe rasisme og fremmedfrykt arrangerte UDI i 2001 flere konferanser. Konferansen "Gi Iqbal en sjanse" handlet om rekruttering av innvandrere til offentlig sektor. Konferansen "Vil det skje noe med meg?" ble arrangert en måned etter terrorangrepet i USA og handlet om innvandrerbarn som lever i frykt og angst for rasistiske handlinger.

Et annet viktig tema i 2001 var integrering av flyktninger i det norske samfunn. Evalueringen av de 16 første forsøkskommunene som har deltatt i prosjektet Introduksjonsprogrammet for nyankomne innvandrere viser klart at deltakelse i introduksjonsprogrammet gir flyktninger et bedre utgangspunkt for å delta både i arbeidslivet og i samfunnet. Ved utgangen av 2001 deltok 26 kommuner i UDIs prosjekt, mens mange andre kommuner er i gang med utvikling av egne introduksjonsprogram med veiledning fra UDI.

Mer om Introduksjonsprogrammet kan du lese på side 31.

Tolking i offentlig sektor

Tolking gjør offentlige ansatte og fagfolk i stand til å etterleve veilednings- og informasjonsplikten til brukerne på tross av språkbarrierer. Mangelfull eller feilaktig bruk av tolk kan være kilde til diskriminering, fordi innvandrere ikke får tilstrekkelig informasjon om rettigheter og plikter.

UDI, som er nasjonal fagmyndighet på tolkefeltet, driver opplysningsvirksomhet overfor de som trenger å benytte seg av tolk i offentlig sektor. I tillegg fremmer UDI tiltak som er rettet mot kvalitetssikring av tolkefunksjonen.

Mer om tolking kan du lese på UDI internettsider www.udi.no

Tilbakevending

I 2001 mottok 1001 personer, med lovlig opphold i Norge, økonomisk støtte for tilbakevending til sine hjemland. 924 av dem reiste til Jugoslavia, de fleste kosovoalbanere som tidligere hadde midlertidig kollektiv beskyttelse. 66 personer reiste tilbake til Bosnia-Hercegovina.

For kosovoalbanerne som tidligere hadde hatt kollektiv beskyttelse, gjaldt en egen ordning om at disse kunne få tilbakevendingsstøtte i 2001. Ordningen omfattet også de som reiste frivillig hjem etter avslag på asylsøknaden i første instans.

UDI gir tilbakevendingsstøtte på 15 000 kroner til hver enkelt person som vender tilbake og driftstøtte til prosjekter som stimulerer til tiltak som forbereder flyktninger på tilbakevending. I 2001 ga UDI støtte til to store prosjekter innen tilbakevending:

1. INCOR (Information and counselling on repatriation)

Fokuset i første halvår 2001 har vært på Kosovo, men INCOR prosjektet, som drives av Flyktningerådet har også jobbet med tilbakevending til Bosnia-Hercegovina, Irak og Somalia.

Mer informasjon om INCOR, se www.nrc.no.

2. Business Innovation Programs (BIP)

Prosjektet fokuserte på opplæring, bedriftsrådgivning og mikrokreditter for å bidra til jobbskapning som skal føre til økonomisk selvhjulpenhet for flyktninger som vender tilbake til Bosnia-Hercegovina.

Gjeninnvandring

I utgangspunktet er tilbakevending permanent. Det hender likevel at noen gjeninnvandrere til Norge. De som gjeninnvandrere må betale tilbake hele eller deler av støtten de har fått. Det er anledning til å gjeninnvandre innen to år. Regelen om to år gjelder bare de som har bosettingstillatelse. Andre personer kan gjeninnvandre så lenge de har gyldig oppholdstillatelse. I 2001 gjeninnvandret 40 personer.

Antall personer som har mottatt økonomisk støtte for tilbakevending til hjemlandet i perioden 1991-2001.

År	Chile	Bosnia- Hercegovina	Jugoslavia	Andre land	Totalt
1991	184			23	207
1992	149			13	162
1993	179			15	194
1994	144	52	3	21	220
1995	44	140		11	195
1996	38	844	17	43	942
1997	36	488		8	532
1998	29	317		5	351
1999	49	157	3633	7	3846
2000	11	117	1491	19	1638
2001	1	66	924	10	1001